



## Preek Kerkdienst 25 april 2021

Voorganger: dr. Koen Holtzapffel

**Thema:** 'Gooi het ook eens over een andere boeg'

De **Bijbeltekst** is Johannes 21: 1 – 14

### Jezus verschijnt bij het meer van Tiberias

**1** Daarna verscheen Jezus aan de leerlingen bij het meer van Tiberias. De verschijning verliep op deze wijze: **2** Er waren bijeen: Simon Petrus, Tomas, die ook Didymus genoemd wordt, Natanaël uit Kana in Galilea, de zonen van Zebedeüs en nog twee van zijn leerlingen. **3** Simon Petrus zei tot hen: "Ik ga vissen." Zij antwoordden: "Dan gaan wij mee." Zij gingen dus op weg en klommen in de boot, maar ze vingen die nacht niets.

**4** Toen het reeds morgen begon te worden, stond Jezus aan het strand, maar de leerlingen wisten niet dat het Jezus was. **5** Jezus sprak hen aan: "Vrienden, hebben jullie soms wat vis?" "Neen," antwoordden ze. **6** Toen zei Hij hun: "Werpt het net uit rechts van de boot, daar zult ge iets vangen." Nadat ze dit gedaan hadden, waren ze niet meer bij machte het net op te halen vanwege de grote hoeveelheid vissen. **7** Daarop zei de leerling van wie Jezus veel hield tot Petrus: "Het is de Heer!" Toen Simon Petrus hoorde dat het de Heer was, trok hij zijn bovenkleed aan – want hij droeg slechts een onderkleed – en sprong in het meer. **8** De andere leerlingen kwamen met de boot, want zij waren niet ver uit de kust, slechts tweehonderd el, en sleepten het net met de vissen achter zich aan.

**9** Toen zij aan land waren gestapt, zagen zij dat er een houtskoolvuur was aangelegd met vis erop en brood. **10** Jezus sprak tot hen: "Haalt wat van de vis, die gij juist gevangen hebt." **11** Simon Petrus ging weer aan boord en sleepte het net aan land. Het was vol grote vissen, honderddrieënvijftig stuks, en ofschoon het er zoveel waren, scheurde het net niet. **12** Jezus zei hun: "Komt ontbijten." Wetend dat het de Heer was, durfde geen van de leerlingen Hem vragen: "Wie zijt Gij?" **13** Jezus trad dichterbij, nam het brood, en gaf het hun, en zo ook de vis. **14** Dit nu was de derde keer dat Jezus aan de leerlingen verscheen sinds Hij uit de doden was opgestaan.

**Overdenking:** 'Gooi het ook eens over een andere boeg'

Gemeenteleden, luisteraars,

Kortgeleden stond in de krant een aardig artikel over spoken, wat minder sprookjesachtig, over geestverschijningen. Een op de tien mensen zegt wel eens een geestverschijning te hebben meegemaakt. Dat wil zeggen dat men de aanwezigheid heeft gevoeld, gezien, gehoord van iemand die op dat moment niet aanwezig was. Nee, wetenschappelijk te bewijzen valt hier niets, daar gaat het me ook niet om, maar als een op de tien mensen, misschien ook wel onder u, zulke ervaringen heeft gehad, hoe bijzonder is het dan eigenlijk dat Jezus' leerlingen ook iets ervaren van Jezus' blijvende aanwezigheid in de dagen na Pasen?

Een ding is zeker, de verschijningsverhalen die we in de Gemeente lezen tussen Pasen en Hemelvaartsdag willen duidelijk maken dat Jezus ook na Pasen van betekenis blijft. Dat zijn presentie blijvend ervaren wordt en dat hij leerlingen en omstanders ook dan inspireert om in zijn voetspoor verder te gaan.

Als je ze goed leest die verschijningsverhalen, dan zeggen ze minstens zoveel over Jezus' navolgers als over Hem zelf. De verhalen vertellen over de gemoedstoestand waarin de leerlingen zich na Pasen bevinden, over hun verdriet en hoop, over hun twijfel en geloof én hun tastend zoeken naar de weg die ze nu door het leven hebben te gaan.



En dan blijken die verhalen niet alleen een antwoord te willen geven op onze nieuwsgierige vraag: hoe bleef Jezus nu precies aanwezig na Pasen? Nee, ze willen ook vertellen hoe mensen na een ingrijpend omslagpunt in hun leven verder gaan. Hoe verwerk je dramatische gebeurtenissen in je leven, wat laat je los zonder de essentie te verliezen, en wat bewaar je en wat neem je mee? Soms helpt het om maar gewoon weer aan de slag te gaan: 'Ik ga vissen' zegt Petrus aan het begin van het verhaal. 'Dan gaan we natuurlijk met je mee' zeggen de anderen. En dit begin van Johannes 21 brengt ons terug in de vertrouwde sfeer van het allereerste begin. Ver weg van Jeruzalem, in Galilea.

Jezus' leerlingen zijn teruggekeerd naar huis, heen en weer geslingerd tussen liefdevolle herinnering en pijnlijk gemis. Ja, ze pakken hun dagelijkse bezigheden weer op in die noordelijke streek van Israël waar het voor Jezus ooit begon en waar het ook voor hen ooit begon. Waren ze daar immers niet aan het vissen geweest toen Jezus hen geroepen had? Nee, ze zijn hun roeping niet vergeten, maar na alle dramatische hoogte- en dieptepunten in hun leven roept nu de plicht van het dagelijks werk. Vissers waren ze, vissers blijven ze.

De grote vraag van de levensfase waarin ze nu terecht gekomen zijn luidt: lukt 't om de bijzondere ervaringen met hun leermeester voorafgaand aan en op Pasen nu ook van betekenis te laten zijn in hun dagelijks bestaan, op maandagmorgen, nu ze weer gewoon aan het vissen gaan.

Hun levensrugzak is tot de rand gevuld met bijzondere momenten en ervaringen, maar is het mogelijk die ervaringen vruchtbaar te maken in het Galilese hier en nu. Om met zijn bijzondere verschijning voor ogen het voorzegde en voorleefde waar te maken in het eigen vissersbestaan? Vissers waren ze en vissers blijven ze. Maar Jezus had hen opgeroepen om nu ook vissers van mensen te worden, en dat vergt wat extra's, een andere manier van kijken en een andere manier van doen.

Die moeten de leerlingen zich nog eigen maken. Nee, ze zijn er nog lang niet. Wat val je toch snel terug in oude gewoontes als je niet oplet. 'Gooi het net eens aan stuurboord uit, dan lukt het wel.' Die verrassende mededeling ontvangen de vissers van een onbekende stem als zij, zoals ze dat van oudsher gewend zijn, 's nachts gaan vissen maar aan het eind van de nacht nog steeds niets gevangen hebben. En nacht betekent in zo'n verhaal altijd meer dan alleen maar duisternis. Het betekent ook onvermogen om te zien, twijfel, ongeloof.

Nee, ze zijn er nog niet, hun Heer is snel vergeten als de dagelijkse zorgen weer centraal komen staan. Wat een zegen is het dan als een zeker iemand af en toe over hun schouder meekijkt. 'Gooi het net aan stuurboord uit, dan lukt het wel'.

Iemand op de oever, wie zou het zijn, raadt hen aan het net ook eens aan de rechterkant van de boot uit te werpen, want dat hadden ze kennelijk nog niet gedaan. De rechterkant? Ja, de rechterkant, want die staat in Jezus' tijd voor orde, belofte en zegen. Links? Dat betekent onheil, dreiging, chaos. Linkse politieke partijen zouden het in Jezus' tijd maar moeilijk hebben gehad.



Aan de rechterkant moeten ze wezen, de zijde van Gods genade. Hoe konden ze dat zo snel alweer vergeten? Natuurlijk herkennen de vissers Jezus niet, zoals Maria van Magdala de tuinman niet herkent en de Emmaüsgangers hun reisgenoot niet. Maar de vissers doen wel wat die man zegt, wellicht herkennen ze toch iets vertrouwds in z'n stem. En dan is het onmiddellijk raak. Ja, waar geluisterd wordt naar zijn stem, waar in de waarheid van zijn leven wordt geloofd, daar zal overvloed zijn. En dus worden er maar liefst 153 vissen binnengehaald, een net barstensvol.

De boodschap is duidelijk. Waar Jezus stem ook na Pasen wordt gehoord, daar kan water nog steeds in wijn veranderen, daar wordt soms al een tipje van de sluier van Gods koninkrijk opgelicht. Je moet er natuurlijk wel iets voor doen, en even zo vaak moet je er iets voor laten. 'Gooi het net aan stuurboord uit, dan lukt het wel.' Ga niet altijd de platgetreden paden, maar wees creatief, gooi het ook eens over een andere boeg. Is dat geen prachtig advies, ook in coronatijd? Ga eens twee mijl mee met iemand die je een mijl dwingt, keer ook je andere wang nog toe als je op de ene wang geslagen wordt. Zo had Jezus zelf het toch voorgedaan?

En dan krijgen ze door wie hen daar aan de oever adviseert. Het is de Heer. Maar, nog een wijze les van het verhaal, het is niet Simon Petrus die dat als eerste door heeft. Die rots in de branding, die haantje de voorste. Als hij weet dat het Jezus is die daar langs de kant staat, dan schort hij snel zijn bovenkleed op en springt het water in. Maar, het is die andere, in het Johannesevangelie vaker genoemde geliefde leerling, die Jezus als eerste ziet en zegt: Het is de Heer. Door de ochtendmist heen ziet hij de vreemde zoals ie werkelijk is, hij kijkt niet alleen met zijn verstand maar ook met zijn hart. En dan hoeft hij niet zo nodig meer als eerste op het land te zijn.

Soms moet je stil kunnen staan, durven loslaten en dromen om intuïtief te verstaan waar het in het leven werkelijk om gaat. De betekenis van Jezus' leven na Pasen zie je niet meteen. Het vraagt om ontvankelijkheid en die krijg je niet op een presenteerblaadje aangereikt. En, gelukkig maar, het is niet altijd de grootste of sterkste of slimste die het geheim als eerste doorgrondt. De jongste, de kleinste, de minst welbespraakte heeft een even grote kans. Zie, het is de Heer.



En dan nodigt Jezus zijn leerlingen uit voor een maal, een ontbijt deze keer. 'Kom, eet iets', wat klinkt dat vertrouwd. Nee, de pas gevangen vis is eigenlijk niet nodig, want er brandt al een vuurtje met vis erop en brood. Kennelijk hangt het niet alleen van hun eigen inspanningen af of er voedsel zal zijn. Maar, hun eigen vangst is ook welkom, hun eigen bijdrage telt zeker mee.

En dan neemt Jezus net als in Emmaüs het brood en nu ook de vis, en breekt het en deelt. Opnieuw een wonderbare spijziging daar aan het meer van Tiberias. Hij blijft het brood des levens uitdelen, of het nu voor of na Pasen is, dat maakt in wezen niet uit. Het is alweer de derde keer na Pasen dat Hij de zijnen zo nabij is, dat Hij hen herinnert aan hun roeping, hen bemoedigt en inspireert. Driemaal is scheepsrecht, nu mogen ze zelf aan de slag. Als eerste in de omgeving die hen het meest vertrouwd is.

Vissers van mensen zouden ze worden, vissers van mensen zullen ze dan ook zijn, juist ook na Pasen, Pinksteren tegemoet.

Amen